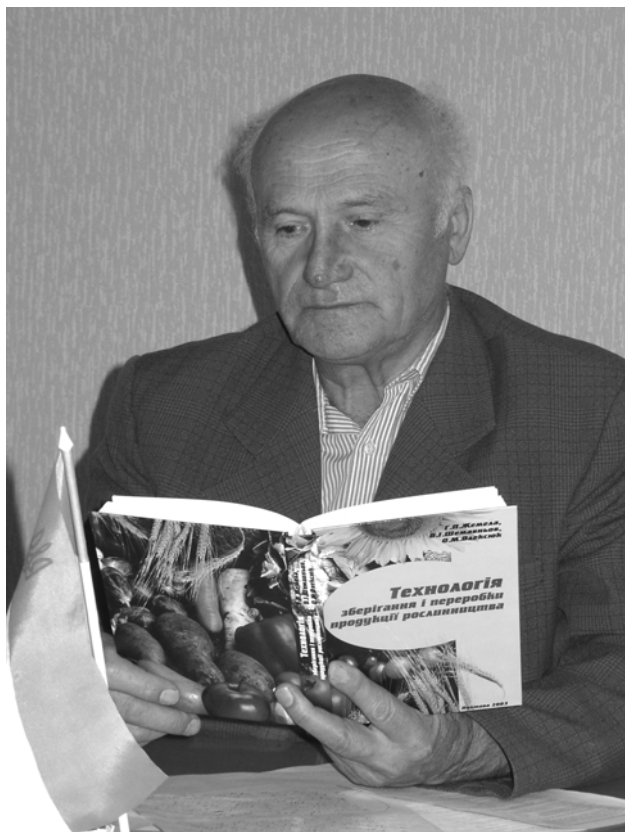

ХВАЛА РУКАМ, ЩО ПАХНУТЬ ХЛІБОМ

(до 80-річчя доктора сільськогосподарських наук, професора,
академіка Академії наук вищої освіти України Григорія Пимоновича Жемели)

У славній плеяді широко відомих діячів сільськогосподарської науки чільне місце займає провідний вчений у галузі селекції, зберігання та переробки продукції рослинництва доктор сільськогосподарських наук, професор, академік Академії наук Вищої освіти України, Міжнародної академії козацтва Григорій Пимонович Жемела. Він добре відомий серед науково-агрономічних і сільськогосподарських працівників нашої держави. Знають його ім'я та наукові праці й вчені ближнього зарубіжжя. Свій багаторічний, воістину подвижницький труд у науці він присвятив польовим культурам. Головним об'єктом його плідних досліджень є важлива продовольча культура – пшениця озима, а також кукурудза, ячмінь, овес. Усю науково-дослідницьку роботу він пов'язує з нагальними вимогами виробництва, наукові висновки і рекомендації ставить залежно від умов їхнього практичного здійснення.

В особі Григорія Пимоновича поєднуються кращі людські якості, якими він так щедро наділений. Невичерпна енергія й надзвичайна праце-

здатність поєднується з широкою ерудицією; висока вимогливість – із виключною доброзичливістю; масштаби роботи – з незмінним інтересом до найдрібніших деталей досліджень; справжній організаторський талант – із особистою участю в експериментальних роботах. Сенсом його життя є наука, покликана збагачувати практику, прискорювати науково-технічний прогрес. Здобуті успіхи у вирішенні наукових задач приносять йому найбільше задоволення.

Життєвий шлях Г. П. Жемели характерний для людей його покоління. Народився він 30 вересня 1933 року в с. Новоселівка Зіньківського району Полтавської області. Виріс у багатодітній сім'ї, був сьомою, останньою дитиною Ганни Левківни та Пимона Івановича, споконвічних селян-хліборобів Полтавщини.

Починаючи зі шкільних, воєнних і повоєнних років, у канікули, а також під час навчання він працював на колгоспних полях. Напевне, вже тоді десь у глибині душі іскрилася мрія присвятити все своє життя найблагороднішій справі – вивченню пшеничного хліба й пошуку шляхів його поліпшення.

Закінчивши у 1951 р. Бірківську середню школу, помандрував до славного міста Умані, щоб стати агрономом. Будучи студентом другого курсу, він розпочав роботу під керівництвом відомих професорів І. М. Єремєєва і М. М. Шкварука.

У лабораторіях і польових дослідах протягом трьох років він вивчав вплив мікро- і макроелементів на продуктивність і якість зерна відомого сорту пшениці озимої Українка. Був головою студентського наукового товариства агрономічного факультету, редактором наукової газети «Вісник НСТ», керував драматичним гуртком інституту, був кореспондентом районної газети «Уманська зоря».

Після закінчення інституту у 1958 році працював головним агрономом колгоспу, де заклав дослідницькі ділянки з вивчення впливу строків і способів основного обробітку ґрунту на врожайність кукурудзи. Поскільки цього було недостатньо для вирішення наукових проблем, то він пішов працювати на Веселоподільську селекційно-дослідницьку станцію, звідки був рекомендований до аспірантури у Всесоюзний науково-дослідний інститут цукрових буряків, де під керівництвом

Й. Я. Самолевського виконав наукову роботу на тему: «Вплив попередників, добрив, строків сівби і збирання на технологічні якості зерна озимої пшениці в лівобережному Лісостепу України».

Після закінчення аспірантури працював у тому ж інституті старшим науковим співробітником, вченим секретарем, а з 1965 р. наукова доля з'єднала його зі Всесоюзним науково-дослідним інститутом кукурудзи, де протягом 25-и років працював завідувачем лабораторії якості зерна.

З 1990 року Г. П. Жемела працює професором, завідувачем кафедри селекції, насінництва та генетики, проректором із наукової роботи (1992–1996 рр.) Полтавського сільськогосподарського інституту (з 2003 року – аграрної академії), а з 2009 р. – завідувачем кафедри рослинництва, з 2012 року – професором.

Результати наукових досліджень, оригінальні ідеї висвітлені у 253-х його наукових працях. Серед них – 9 книг, монографій, довідників, 20 методичних розробок, 4 навчальних посібники з грифом Міністерства освіти та науки.

Жемела Г. П. створив наукову школу з проблеми якості зерна. Під його керівництвом успішно працюють аспіранти, молоді вчені, в яких він розвиває самостійність думки, відчуття відповідальності за достовірність експериментальних даних і рекомендацій виробництву.

Він часто буває на полях господарств, його добре знають працівники села. У своїй діяльності Г. П. Жемела вміло поєднує теоретичні знання зі значним практичним досвідом.

Під його керівництвом і безпосередній участі розроблена система технології виробництва високоякісного зерна пшениці озимої в Україні.

За розробку і впровадження прогресивної технології вирощування інтенсивних сортів пшениці озимої в європейській частині СРСР Г. П. Жемелі у 1978 р. була присуджена перша премія Ради Міністрів СРСР, а у 1996 році за визначні наукові розробки він одержав нагороду Ярослава Мудрого, у 1998 р. – відмінника освіти України, у 2003 р. нагороджений Знаком пошани, а Бібліографічним інститутом США – медаллю Честі.

А. О. Бабич, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік НААН

В. М. Писаренко, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік УЕАН

М. Я. Шевніков, доктор сільськогосподарських наук, професор